Чому сюжет про „дорогу Зеленського“ – маніпулятивний

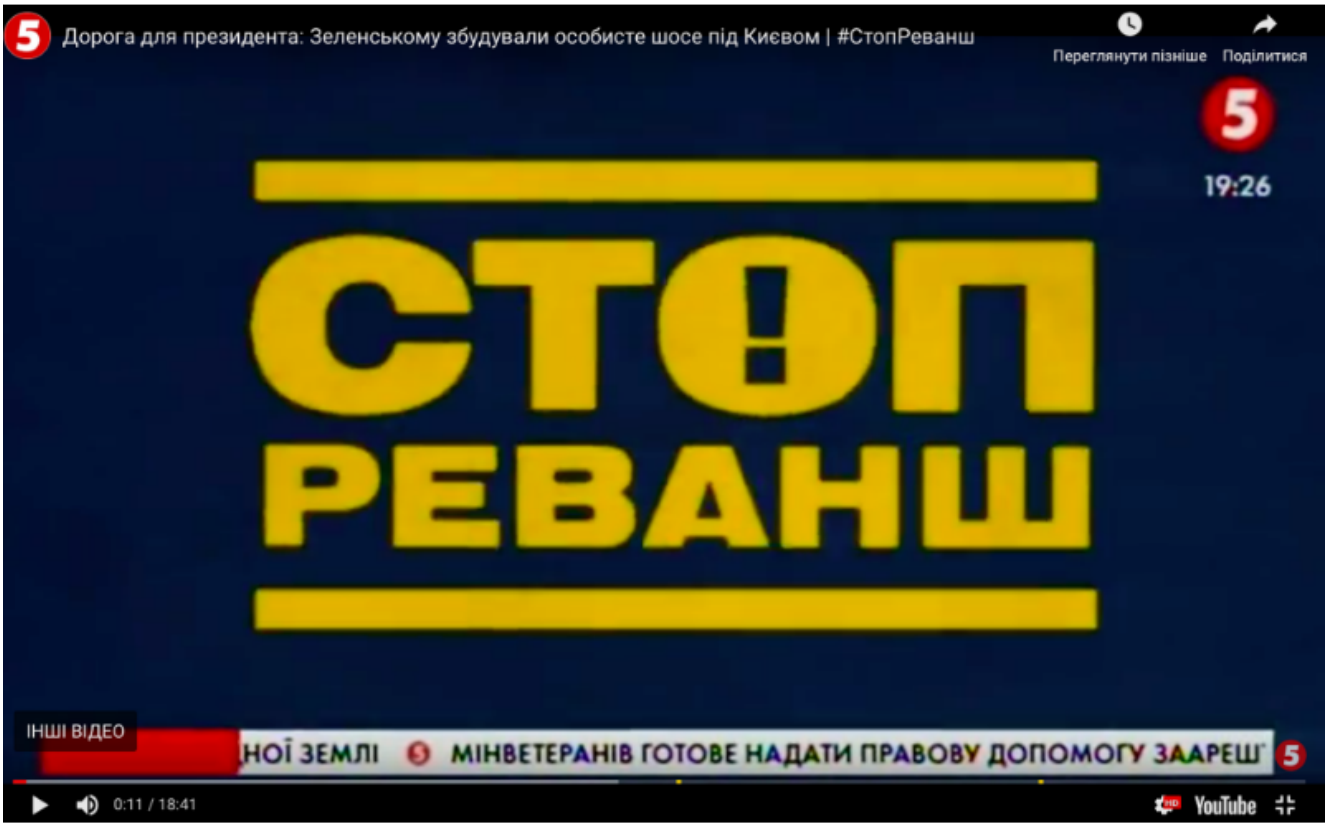
Про «розслідування» про дорогу і Зеленського – чому це не журналістика, а заказуха

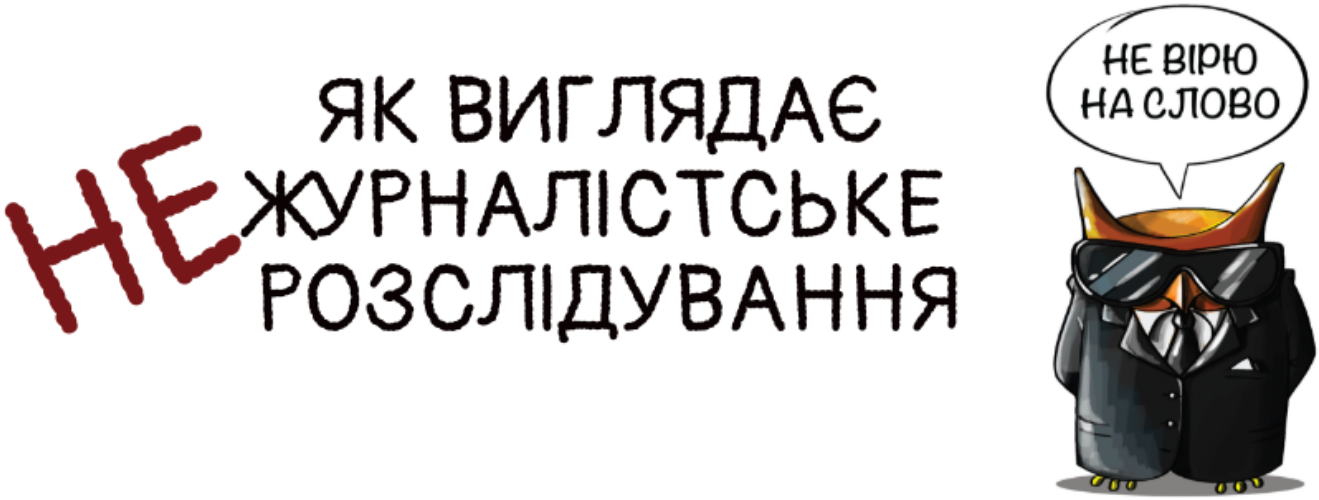
UPD: ми проаналізували виключно професійність роботи „журналістів“ і маніпулятивність сюжету. Висновок: сюжет шитий „білими нитками“ і не має нічого спільного із журналістикою.

#нампишуть

Про те, чи цьому сюжету можна вірити нам написали кілька наших підписників. Ми розібрали маніпуляції в цьому сюжеті.

Вам може подобатися Зеленський та команда, вам можуть вони не подобатися, але давайте оперувати фактами, а не нав’язаними думками, які видають за факти.





Отож, мова про маніпулятивний сюжет програми «СтопРеванш», який вийшов на п’ятому каналі 16 грудня. «Чому для президента будують окремі дороги і як Зе!Команда відгороджується від суспільства новими шлагбаумами», – йдеться в короткому підведенні до відео http://bit.ly/2S8lLjV

Це «розслідування» розлетілося багатьма ЗМІ. Зокрема, була надрукована текстова версія на сайті канала «Прямий». При чому – зі ще більшим емоційним забарвленням: «Ще не золотий батон, але вже стежкою Януковича: під Києвом збудували особисте шосе для Зеленського» http://bit.ly/2PCdiUh

Що не так з цим сюжетом? Якщо коротко – це треш і не має нічого спільного із жанром журналістського розслідування. Чому? Пояснюємо на пальцях

– Програму виробляє ТОВ Євразія-медіа. Це все, що можна дізнатися під час телетрансляції. Ні авторів, ні будь-кого, хто працював над випуском – не зазначено. Зазвичай саме так виглядають замовні або рекламні сюжети. З відкритих джерел #гугли_українською ми дізналися, що товариство було зареєстроване 2005 року. Свідоцтво Нацради з питань телебачення отримало в 2015 році. Керівник – Лежанін Олексій. В статті видання Kurs пишуть, що ця компанія знімала проморолики для мера Івано-Франківська Руслана Марцінківа http://bit.ly/2EC3mUM

– Емоційна складова. Сюжет починається з гнітючої музики, яка налаштовує сприймати інформацію в потрібному авторам руслі. Вже з перших кадрів глядачам демонструють картинку, забарвлену в сепія. Зазвичай цей фільтр застосовують, аби зістарити зображення. Але тут це радше викликає тривогу і заохочує вороже ставитися до героїв. Незалежно від їхньої провини. Так і хочеться сказати – ви не фестивальне кіно знімаєте, дайте нам факти, висновки ми самі зробимо.

– Відсутність конкретики та узагальнення. «По всій країні з'явилися нові шлагбауми: ми з цього боку, а вони десь там», – говорить закадровий голос. Невже по всій країні? Звідки така статистика? Де приклади, хто рахував? І коли з'явилися? Раніше не було? Відповідей на ці прості й логічні питання в сюжеті немає.

– Сумнівні експерти. За коментарем автори програми звернулися до блогера і письменника Дмитра Вовнянки. Він працює в жанрі історичного роману, брав участь в АТО. Звідки у нього пізнання в царині дорогобудування, ще й для держслужбовців – загадка. До того ж він ані слова не сказав по суті справи, знову емоційна оцінка: «Після того, як Зеленський почав їздити на кортежі, я вже можу чекати чого завгодно, крім президента на

велосипеді. Цього я не чекаю абсолютно» http://bit.ly/2Qf2OJZ

– Перекладання з хворої голови на здорову. Майже все «розслідування» складається не з «наритих» «журналістами» фактів і висновків, а зі звичайної хаотичної нарізки цитат різного штибу знавців. При чому вони не наводять приклади, які підтвердили б тему сюжету. Мовляв, дійсно – дорогу побудували зумисно для президента. В сюжеті це подано ніби саме собою зрозуміле. Натомість експерти розказують про геть відсторонені речі: виборців, які «проголосували би навіть за коня Калігули», Зеленського, який нагадує їм Януковича http://bit.ly/2Q5ZFvG, про образ президента в серіалі – чи відповідає він реальній посаді.

– Анонімні джерела. Найгучніші заяви, на яких, власне, й будується все звинувачення – анонімні. «Дорога – фактично приватна власність президента та його охорони», – розповів Микола, мешканець села Рославичі Васильківського району, Київської області. Прізвище та обличчя він приховує, а голос попросив змінити, оскільки боїться, що після інтерв'ю у нього будуть проблеми.
Далі в сюжеті все, що стосується дороги, подано від його імені. Дуже зручно, адже таким чином журналісти ніби знімають із себе відповідальність за озвучені твердження. Немає доказів? А ми тут до чого – це ж нам Микола сказав. Ми ж просто підставка під мікрофон.

Далі Микола розповідає, що в лісопосадці, що лежить попід дорогою, сидять УДОшники. Гаразд, сказав, то й сказав. Чому б «розслідувачам» не перевірити інформацію. Наприклад, звернутися за коментарем до Управління державної охорони? А навіть якщо там відмовлять, про це можна буде сказати в сюжеті. Так само журналісти не пробують відшукати землевласників, по паях яких, за словами Миколи, пролягає новозбудована дорога.

Далі програма плавно переходить на геть інші теми. Але так само про «Слуг народу». Коментують ті ж самі універсальні

експерти та блогери. І про дорогу вони знають, і про вибори залюбки вам розкажуть, навіть в економіці петрають. Як то кажуть: і швець, і жнець, і на дуду грець. Цікаво, що в текстову версію сюжета про дорогу на каналі «Прямий» дописали слова експертів з інших сюжетів. Головне, що вони критичні до чинної влади. Ну а дорога… До чого тут дорога?

Цей матеріал не можна вважати журналістським, бо тут порушені практично усі стандарти. Ні джерел, ні думок та позицій іншої сторони, ні фактів, а лише псевдоексперти та думки, які видають за факти.